

Sygn. akt IV U 315/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 sierpnia 2017r. w S.

odwołania H. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 15 marca 2017 r. Nr (...)

w sprawie H. C. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo H. C. (1) do emerytury od dnia 01 marca 2017r.

Sygn. akt: IV U 315/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 15 marca 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, odmówił H. C. (1) prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił 25 lat ubezpieczenia oraz 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy uwzględnił 24 lata, 5 miesięcy i 12 dni okresów składkowych i nieskładkowych, uzupełnionych pracą w gospodarstwie rolnym od 21.10.1970r. do 01.01.1973r. Do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono żadnego okresu zatrudnienia.

Odwołanie od w/w decyzji złożył H. C. (1), wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do emerytury, a także zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania według norm przepisanych. Ubezpieczony wskazywał na nieprawidłowości w zakresie zaliczenia do stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym oraz na błędne ustalenia co do pracy w szczególnych warunkach (odwołanie k.1 akt sprawy). Na rozprawie ubezpieczony wskazywał, że ZUS nie doliczył mu okresu odbywania służby wojskowej, zaś w okresach przerw w zatrudnieniu pracował w gospodarstwie rolnym (k.20v akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumentację i przepisy prawa zawarte w zaskarżonej decyzji. Ponadto wyszczególniono wszystkie uwzględnione okresy zatrudnienia, w tym także okres służby wojskowej (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.2-4 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony H. C. (1) w dniu (...) ukończył 60 lat. W dniu 7 marca 2017r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury (wniosek o emeryturę k.l-3v akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy uzupełniony pracą w gospodarstwie rolnym w wymiarze 24 lat, 5 miesięcy i 12 dni, w tym 22 lata i 12 dni okresów składkowych, 2 miesiące i 18 dni okresów nieskładkowych oraz 2 lata, 2 miesiące i 12 dni okresu pracy w gospodarstwie rolnym. W oparciu o przedłożone świadectwa pracy przyjęto następujące okresy jako okresy zatrudnienia: od 2.01.1973r. do 23.04.1974r. w Kółku Rolniczym w B., od 24.04.1974r. do 12.04.1976r. okres odbywania służby wojskowej, od 1.05.1976r. do 28.07.1977r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S., od 16.03.1978r. do 5.08.1978r. w Wytwórni (...) w S., od 4.09.1978r. do 31.03.1982r. w Przedsiębiorstwie (...) w S., od 1.04.1982r. do 20.10.1982r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S., od 20.01.1983r. do 15.05.1985r. w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w R. Zakładzie (...) w K., od 16.05.1985r. do 9.08.1995r. w Spółdzielni Usług Rolniczo- (...) w S. (po odliczeniu urlopów bezpłatnych), od 25.06.1996r. do 26.08.1996r. w (...) S.A. w B., od 7.11.1997r. do 31.12.1998r. w (...) S.A. w W.. Okresy składkowe i nieskładkowe zostały uzupełnione okresem pracy w gospodarstwie rolnym od 21.10.1970r. do 1.01.1973r. Do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono żadnego okresu zatrudnienia. Zaskarżoną decyzją z dnia 15 marca 2017r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, bowiem na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił 25 lat ubezpieczenia oraz 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach (decyzja z dnia 15.03.2017r., k.17 akt emerytalnych).

Rodzice ubezpieczonego – J. i H. C. (2) posiadali gospodarstwo rolne o powierzchni 8,66 ha. Wnioskodawca H. C. (1) od urodzenia tj. od 21.10.1954r., jest zameldowany na pobyt stały w B., gmina S.. Ubezpieczony stale mieszkał wraz z rodzicami w prowadzonym przez nich gospodarstwie rolnym, które następnie przejął. Praca ubezpieczonego w w/w gospodarstwie w okresie od 21.10.1970r. do 01.01.1973r. została uzupełniająco zaliczona przez organ rentowy do okresu ubezpieczeniowego. Rodzice ubezpieczonego nie pracowali poza gospodarstwem, uprawiali zboże, buraki, ziemniaki, hodowali krowy, trzodę chlewną, posiadali konia. W przerwach pomiędzy zatrudnieniem ubezpieczony H. C. (1) mieszkał z rodzicami i codziennie od rana do wieczora pracował w ich gospodarstwie rolnym, wykonując wszelkie niezbędne czynności przy obrządku inwentarza oraz prace polowe. Przerwy pomiędzy pracą zawodową przed 1 stycznia 1983r. obejmują następujące okresy: od 13.04.1976r. do 30.04.1976r. (18 dni), od 29.07.1977r. do 15.03.1978r. (7 miesięcy i 19 dni), od 6.08.1978r. do 3.09.1978r. (29 dni), od 21.10.1982r. do 31.12.1982r. (2 miesiące i 10 dni). W 1980r. ubezpieczony zawarł związek małżeński, a po ślubie wraz z żoną zamieszkali u jego rodziców w B. (dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego; zeznania świadków S. S. i W. S. k.21v-22 akt sprawy; zeznania ubezpieczonego H. C. (1) k.20-21 i 22-22v akt sprawy).

Ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku traktorzysty w Kółku Rolniczym w B. od 2.01.1973r. do 23.04.1974r., w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. od 1.05.1976r. do 28.07.1977r. i od 1.04.1982r. do 20.10.1982r. oraz w Spółdzielni Usług Rolniczo- (...) w S. od 16.05.1985r. do 9.08.1995r. We wskazanych zakładach pracy wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był kierowcą ciągnika. Spółdzielnia Usług Rolniczo- (...) w S. powstała na bazie Spółdzielni Kółek Rolniczych. W trakcie zatrudnienia w Spółdzielni Usług Rolniczo- (...) w S. wnioskodawca wielokrotnie przebywał na kilkudniowych urlopach bezpłatnych, których łączy wymiar wyniósł 7 miesięcy i 25 dni (zaświadczenie i świadectwa pracy k.11, 12, 15 i 17 akt emerytalnych; dokumenty zgromadzone w aktach osobowych; zeznania ubezpieczonego k.20-21 akt sprawy).

W Wytwórni (...) w S. od 16.03.1978r. do 5.08.1978r. oraz w Przedsiębiorstwie (...) w S. od 4.09.1978r. do 31.03.1982r. H. C. (1) był zatrudniony na stanowisku spawacza, spawacza-montażysty. Ubezpieczony w pełnym wymiarze czasu

pracy wykonywał wówczas prace spawalnicze konstrukcji stalowych (świadczenia pracy k.13-14 akt emerytalnych; dokumenty zgromadzone w aktach osobowych; zeznania ubezpieczonego k.20-21 akt sprawy).

Ubezpieczony jako członek otwartego funduszu emerytalnego wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (okoliczność bezsporna nadto: wniosek zawarty we wniosku o emeryturę k.2 akt emerytalnych; raport z analizy konta k.13 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie H. C. (1) zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 887 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust. 1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl powołanego art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało ustalenia, czy ubezpieczony legitymuje się okresami składkowymi i nieskładkowymi w wymiarze 25 lat, a także czy spełnia przesłankę wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach. Poza sporem pozostawało, że H. C. (1) osiągnął wymaganą ustawą wiek w dniu 21 października 2014r., a także jako członek otwartego funduszu emerytalnego wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu do stażu ubezpieczeniowego okres w łącznym wymiarze 24 lat, 5 miesięcy i 12 dni, w tym 22 lata i 12 dni okresów składkowych, 2 miesiące i 18 dni okresów nieskładkowych oraz uzupełniający okres pracy w gospodarstwie rolnym wynoszący 2 lata, 2 miesiące i 12 dni (od 21.10.1970r. do 1.01.1973r.). Do wymaganych 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych ubezpieczonemu brakowało zatem zaledwie 6 miesięcy i 18 dni. Do stażu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono żadnego okresu zatrudnienia.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić, że organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu okresów jego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w przerwach pomiędzy pracą zawodową. Wówczas ubezpieczony jako kawaler cały czas mieszkał z rodzicami i codziennie pracował w gospodarstwie rolnym, co potwierdziły zeznania świadków S. S. i W. S., a także zeznania ubezpieczonego, którym Sąd dał wiarę w całości. Zeznania te są spójne i logiczne. Nie budzi wątpliwości, że w kilkumiesięcznych przerwach pomiędzy pracą zawodową, mieszkając z rodzicami, którzy prowadzili gospodarstwo rolne, ubezpieczony jako dorosły mężczyzna pomagał podczas obrządku inwentarza czy też w pracach polowych oraz w czasie żniw. Tym bardziej, że prace w gospodarstwie wykonywał także wcześniej jako uczeń szkoły zawodowej, który to okres został uwzględniony przez organ rentowy

od 21.10.1970r. do 1.01.1973r. Stosownie do treści art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również przypadające przed dniem 1 stycznia 1983r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. W zaskarżonej decyzji organ rentowy zaliczył wnioskodawcy staż ubezpieczeniowy w wymiarze 24 lat, 5 miesięcy i 12 dni, wobec czego do wymaganych 25 lat brakowało mu zaledwie 6 miesięcy i 18 dni. Wystarczający był zatem okres przerwy pomiędzy zatrudnieniem H. C. (1) w Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. a kolejnym zatrudnieniem w Wytwórni (...) w S., tj. od 29.07.1977r. do 15.03.1978r. - ponad 7 miesięcy. Nie budzi wątpliwości Sądu, że w okresach przerwy pomiędzy zatrudnieniem, nie będąc jeszcze w związku małżeńskim, ubezpieczony pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze przekraczającym 4 godziny dziennie. Po doliczeniu w/w okresu pracy w gospodarstwie rolnym do stażu ubezpieczeniowego dotychczas uwzględnionego przez organ rentowy H. C. (1) wykazał wymagane przepisami 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, uzupełnionych okresem pracy w gospodarstwie rolnym.

Analizując pracę ubezpieczonego pod kątem tego, czy spełnia ona przesłanki zaliczenia jej do pracy w szczególnych warunkach, Sąd oparł się na zeznaniach ubezpieczonego w powiązaniu z dokumentami znajdującymi się w aktach osobowych oraz świadectwami pracy zawartymi w aktach organu rentowego. Ubezpieczony nie przedstawił na tę okoliczność dowodów z zeznań świadków, jednak powyższe wymienione dowody okazały się wystarczające, w szczególności wobec jednoznacznej treści dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych. H. C. (1) był zatrudniony na stanowisku traktorzysty w Kółku Rolniczym w B. od 2.01.1973r. do 23.04.1974r. (1 rok, 3 miesiące i 23 dni), Spółdzielni Kółek Rolniczych w S. od 1.05.1976r. do 28.07.1977r. (1 rok, 2 miesiące i 28 dni) i od 1.04.1982r. do 20.10.1982r. (6 miesięcy i 20 dni) oraz w Spółdzielni Usług Rolniczo- (...) w S. od 16.05.1985r. do 9.08.1995r. (po wyłączeniu okresów urlopów bezpłatnych – 9 lat i 7 miesięcy). We wskazanych zakładach pracy wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był kierowcą ciągnika. Co więcej - jak wskazał - Spółdzielnia Usług Rolniczo- (...) w S. powstała na bazie Spółdzielni Kółek Rolniczych. W ocenie Sądu praca ubezpieczonego we wskazanych Kółkach Rolniczych i Spółdzielniach odpowiada rodzajowo pracy ujętej w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, dziale VIII pod poz. 3, gdzie wskazano prace kierowców ciągników. Wyłączeniu podlegały okresy urlopów bezpłatnych, na których przebywał ubezpieczony w trakcie zatrudnienia w Spółdzielni Usług Rolniczo- (...) w S.. Ponadto prace w szczególnych warunkach H. C. (1) wykonywał w okresie zatrudnienia w Wytwórni (...) w S. od 16.03.1978r. do 5.08.1978r. (4 miesiące i 21 dni) oraz w Przedsiębiorstwie (...) w S. od 4.09.1978r. do 31.03.1982r. (3 lata, 6 miesięcy i 27 dni), gdzie realizował prace spawalnicze konstrukcji stalowych. Praca ta niewątpliwie odpowiada pracy wskazanej w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, dziale XIV pod poz. 12 – prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym. Sąd uznał, że dowody z dokumentów znajdujących się w aktach osobowych i aktach organu rentowego w połączeniu z zeznaniami ubezpieczonego, pomimo braku świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach, dają podstawę do ustalenia, że ubezpieczony wykazał ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Dowody w postaci zeznań świadków są jednym ze środków dowodowych, a w okolicznościach niniejszej sprawy wobec jednoznacznej treści dokumentów zgromadzonych w aktach osobowych, były zbędne.

Całokształt okoliczności sprawy pozwolił zatem uznać, że H. C. (1) spełnia wszystkie warunki do przyznania prawa do emerytury określone w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił prawo ubezpieczonego do emerytury od 1 marca 2017r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek o emeryturę.